

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 133/11
Luxemburg, 6 decembrie 2011

Hotărârea în cauza C-329/11
Alexandre Achughbabian/Préfet du Val-de-Marne

„Directiva privind returnarea” se opune unei legislații naționale care impune o pedeapsă cu închisoarea unui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală în cursul procedurii de returnare

Această directivă nu se opune aplicării unor sancțiuni penale potrivit normelor naționale și cu respectarea drepturilor fundamentale în cazul unor resortisanți ai unor țări terțe care au făcut obiectul procedurii menționate și care se află în situație de ședere ilegală fără un motiv justificat de nereturnare

Directiva privind returnarea resortisanților unor țări terțe aflați în situație de ședere ilegală („Directiva privind returnarea”)¹ instituie norme și proceduri comune aplicabile în statele membre pentru îndepărtarea de pe teritoriul lor a resortisanților unor țări terțe aflați în situație de ședere ilegală.

Directiva prevede adoptarea, cu privire la orice resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală, a unei decizii de returnare care reprezintă, în principiu, începutul unei perioade de returnare voluntare urmate, dacă este necesar, de o măsură de îndepărtare forțată.

În cazul în care nu are loc o reîntoarcere voluntară, directiva impune statelor membre să efectueze o îndepărtare forțată utilizând măsuri cât mai puțin coercitive. Statul membru poate proceda la reținerea persoanei în cauză, pentru o durată care nu poate depăși în niciun caz 18 luni, numai în cazul în care există riscul ca îndepărtarea să fie compromisă.

În speță, domnul Achughbabian, cetățean armean, a intrat pe teritoriul Franței în 2008. În 2009, acesta a făcut obiectul unei decizii prefectorale care prevedea obligația de a părăsi teritoriul francez și care stabilea un termen de o lună pentru reîntoarcerea voluntară. În urma refuzului de a părăsi Franța, în iunie 2011 a fost adoptată o nouă decizie de returnare sub forma unui ordin prin care s-a dispus returnarea la frontieră, în care nu se prevedea un termen de plecare voluntară. În plus, autoritățile franceze au dispus reținerea sa preventivă și ulterior luarea sa în custodie publică pentru ședere ilegală, măsuri pe care acesta le-a contestat în fața justiției franceze.

Cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris) (Franța), sesizată în prezent cu soluționarea acestui litigiu, solicită Curții de Justiție să stabilească dacă „Directiva privind returnarea” se opune legislației franceze² care prevede o pedeapsă cu închisoarea de un an și o amendă de 3 750 de euro pentru cetățeanul unei țări terțe care se află în situație de ședere ilegală în Franța de mai mult de trei luni, fără a avea viza și documentele necesare, în special permisul de ședere.

Domnul Achughbabian nu se mai afla în custodie publică în momentul sesizării Curții. Aceasta a hotărât totuși să examineze cauza respectivă într-o procedură accelerată, în măsura în care alte cauze similare sunt de asemenea pendinte în fața instanțelor franceze. Curtea a subliniat necesitatea de a se pronunța asupra cauzei în cel mai scurt termen pentru a împiedica eventuale privări de libertate ilegale sau prelungirea duratei acestora.

¹ Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală (JO L 348, p. 98).

² Articolul L 621-1 din code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (Codul privind intrarea și șederea străinilor, precum și dreptul la azil (Ceseda)

În hotărârea pronunțată astăzi, Curtea a arătat în primul rând că directiva – al cărei obiect nu este să armonizeze normele naționale privind șederea străinilor în integralitatea lor – nu privește decât deciziile de returnare și executarea lor. În consecință, **directiva nu se opune unei reglementări naționale care califică șederea ilegală a unui resortisant al unei țări terțe drept infracțiune și prevede sancțiuni penale, inclusiv pedeapsa cu închisoarea.**

Directiva nu se opune nici reținerii preventive în vederea stabilirii caracterului legal sau ilegal al șederii unui resortisant al unei țări terțe. Cu toate acestea, Curtea precizează că autoritățile naționale sunt obligate să acționeze cu diligență și să se pronunțe fără întârziere. Odată ce a fost constatată ilegalitatea șederii, aceste autorități trebuie în principiu să adopte o decizie de returnare.

În al doilea rând, Curtea examinează conformitatea cu directiva a reglementării franceze, în măsura în care aceasta poate conduce la aplicarea unei pedepse cu închisoarea **în cursul procedurii de returnare.**

Mai întâi, Curtea amintește jurisprudența El Dridi³, potrivit căreia legislația penală a statelor membre în domeniul imigrației clandestine și al șederii ilegale trebuie să asigure respectarea dreptului Uniunii. Prin urmare, aceste state nu pot aplica o reglementare penală care poate să periclitaze realizarea obiectivelor urmărite de „directiva returnare” și să o lipsească astfel de efectul său util.

În continuare, Curtea interpretează termenii „măsuri” și „măsuri coercitive” utilizați în directivă și consideră că aceștia se referă la orice intervenție care conduce, în mod eficient și proporțional, la returnarea persoanei interesate. Or, potrivit Curții, **impunerea și executarea unei pedepse cu închisoarea în cursul procedurii de returnare nu contribuie la realizarea îndepărtării pe care o urmărește această procedură.** Prin urmare, o astfel de pedeapsă nu constituie o „măsură” sau o „măsură coercitivă” în sensul directivei.

Curtea concluzionează că **dreptul Uniunii se opune unei reglementări naționale care permite deținerea unui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală care nu a fost supus măsurilor coercitive prevăzute de directivă și în cazul căruia nu a fost atinsă, în situația luării în custodie publică în vederea aplicării procedurii de îndepărtare, durata maximă a acestei luări în custodie⁴.**

În sfârșit, Curtea amintește că statele membre pot adopta sau menține dispoziții penale care reglementează, cu respectarea „Directivei privind returnarea” și a obiectivului său, situația în care măsurile coercitive nu au permis realizarea îndepărtării unui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală.

Curtea deduce din cele de mai sus că **directiva nu se opune aplicării unor sancțiuni penale potrivit normelor naționale și cu respectarea drepturilor fundamentale în cazul unor resortisanți ai unor țări terțe care au făcut obiectul procedurii de returnare stabilite de această directivă și care se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru fără un motiv justificat de nereturnare.**

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

³ Hotărârea Curții din 28 aprilie 2011, Hassen El Dridi alias Soufi Karim ([C-61/11 PPU](#)), a se vedea de asemenea [CP 40/11](#).

⁴ “Directiva privind returnarea” stabilește o durată maximă de luare în custodie de 18 luni. Aceasta variază în funcție de statele membre, legislația franceză prevăzând o durată maximă de 45 de zile.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720